

ANALÝZA

21. října 2022

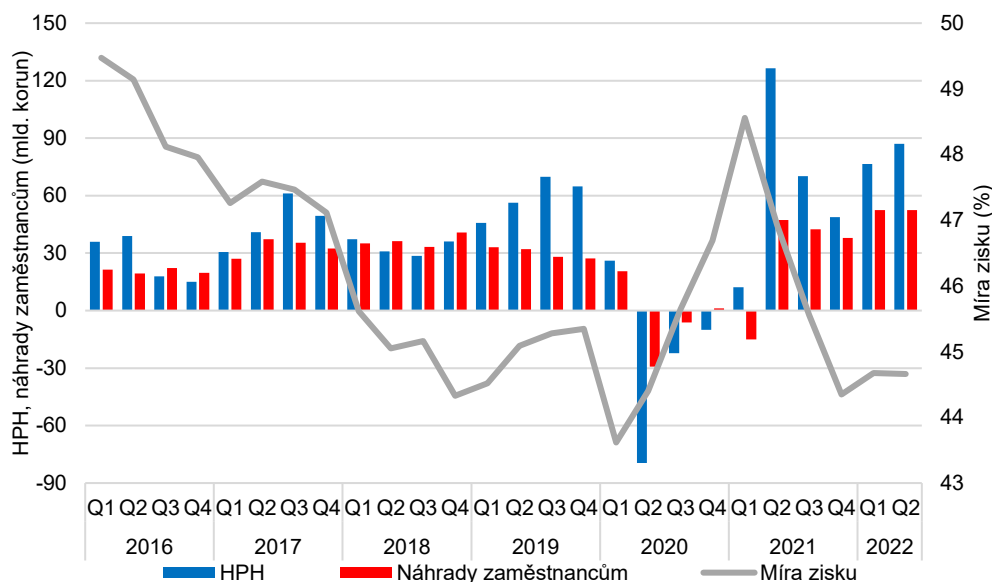
Analýza sektorových účtů – 2. čtvrtletí 2022

Ve 2. čtvrtletí 2022 pokračoval růst hrubé přidané hodnoty nefinančních podniků. Výrazně také rostla jejich investiční aktivita. Naopak se prohluboval reálný pokles příjmů domácností, což mělo také negativní dopad na jejich spotřebu. Hospodaření sektoru vládních institucí bylo poprvé od roku 2019 mírně přebytkové.

Nefinanční podniky

Růst domácí ekonomiky ve 2. čtvrtletí 2022 pokračoval. Na výsledcích se už neprojevovala nízká pandemická srovnávací základna. Výrazně se zlepšovala situace ve službách napojených na cestovní ruch i na podnikovou poptávku. Naopak rozvoj obchodu brzdilo ochlazení spotřeby domácností vyvolané prudkým cenovým růstem. Komplikovaná byla nadále situace v průmyslu, který čelil zvýšeným cenám energií a surovin. Produkci v klíčové výrobě motorových vozidel se ale dařilo navyšovat. Meziročně tak hrubá přidaná hodnota (HPH) nefinančních podniků vzrostla nominálně o 76,5 mld. korun¹. Reálný přírůstek HPH nefinančních podniků ve 2. čtvrtletí mírně oslabil na 3,6 %². Podle sezónně očištěných dat se HPH mezičtvrtletně nominálně zvýšila o 37,3 mld. korun. Reálně HPH mezičtvrtletně vzrostla o 2,1 %.

Graf 1: Meziroční nominální přírůstek HPH a náhrady zaměstnancům (v mld. korun), míra zisku (sezónně očištěno, v %)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

¹ Není-li uvedeno jinak, jsou všechny údaje použité v textu bez sezónního očištění.

² Do reálného vyjádření převedeno s pomocí celkového deflátoru HPH. Ve 2. čtvrtletí 2022 dosahoval meziroční deflátor HPH 6,2 %, mezičtvrtletně se cenová hladina zvýšila o 2,0 %.

ANALÝZA

Ve 2. čtvrtletí se nadále výrazně zvyšovala celková zaměstnanost v sektoru NP. Ta byla meziročně vyšší o 2,2 % a nad 2 % se přírůstek držel čtvrtý kvartál v řadě. Zaměstnanost v sektoru také překonala úroveň předkrizového 2. čtvrtletí 2019. Na výrazných 52,5 mld. korun (11,1 %) se držel meziroční nominální přírůstek objemu náhrad zaměstnancům, které NP vyplatily. Vyplacené mzdy a platy se zvýšily meziročně o 47,6 mld. (13,3 %), zatímco sociální příspěvky zaměstnavatelů měly nadále slabší dynamiku (+5,0 mld., 4,2 %). Mezičtvrtletně se sezónně očištěný objem náhrad zaměstnancům zvýšil o 19,9 mld. korun (3,9 %). Ve formě dotací nefinanční podniky obdržely ve 2. čtvrtletí 14,6 mld. korun. To je meziročně o 13,2 mld. méně. Objem dotací je výrazně nižší také ve srovnání s 2. kvartálem 2020, ale oproti stejnému období předpandemických let je zvýšený o několik miliard.

Hrubý provozní přebytek NP ve 2. čtvrtletí meziročně vzrostl o 22,7 mld. korun a dosáhl 439,4 mld. Jeho přírůstek výrazně posílil v porovnání s předchozími dvěma kvartály. Oproti 1. čtvrtletí byl hrubý provozní přebytek vyšší o 16,5 mld. korun. Výsledná míra zisku NP³ se ale mezičtvrtletně nezměnila a setrvala na 44,7 % (sezónně očištěno). Meziročně byla míra zisku nižší o 2,0 p. b. (sezónně neočištěno).

Deficit salda důchodů z vlastnictví NP ve 2. čtvrtletí dosáhl 151,6 mld. korun a meziročně se zmínil o drobných 1,8 mld. Na straně zdrojů se výrazně zvýšily především úroky (+17,3 mld. korun), což odpovídá prudkému meziročnímu nárůstu úrovně úrokových sazeb. Rozdělované důchody společností se meziročně zvýšily o 4,3 mld. korun a reinvestované zisky z přímých zahraničních investic stouply o 7,7 mld. Na straně užití rozdělované důchody společností meziročně vzrostly o 16,0 mld. korun, zatímco reinvestované zisky stagnovaly (-0,4 mld.). Úroky placené nefinančními podniky byly meziročně vyšší o 11,5 mld. korun.

Deficit druhotných důchodů se ve 2. čtvrtletí meziročně prohloubil o 12,3 mld. korun na 56,1 mld. Ve srovnání se stejným obdobím předchozích let je to výrazně více. Znatelně více zde totiž posílila strana užití – objem běžných daní z důchodů a jmění zaplacených NP meziročně stoupl o 11,9 mld. korun a ostatní běžné transfery byly vyšší o 35,4 mld. Na straně zdrojů se obdržené ostatní běžné transfery zvýšily o 35,0 mld. korun. Hrubé úspory NP meziročně vzrostly o 12,3 mld. korun na 231,8 mld. Ačkoli šlo v rámci 2. kvartálu o nejvyšší zaznamenanou úroveň hrubých úspor, míra úspor NP⁴ dosáhla 24,2 % a meziročně tak klesla o 1,0 p. b.

Objem kapitálových transferů, které NP ve 2. čtvrtletí obdržely, stoupl meziročně o 1,8 mld. korun na 10,7 mld. Z toho 9,1 mld. korun tvořily investiční dotace, které byly vyšší o 2,7 mld. Ostatní kapitálové transfery dosáhly 1,6 mld. (-0,9 mld.). Další velké meziroční oživení ve 2. čtvrtletí zaznamenala investiční aktivita nefinančních podniků. Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu se meziročně zvýšily o 43,1 mld. korun (18,2 %) na 280,1 mld. Podle sezónně očištěných údajů byly jejich investice mezičtvrtletně vyšší o 15,2 mld. korun (5,7 %). Nominální nárůst investic ale zahrnuje i posílení cenové hladiny⁵. Míra investic⁶ NP se mezičtvrtletně zvýšila o 0,4 p. b. na 29,8 % (sezónně očištěno) a dostala se na úroveň před rokem 2020. Meziročně byla míra investic NP (neočištěná) vyšší o 2,0 p. b.

³ Míra zisku nefinančních podniků je definována jako podíl hrubého provozního přebytku k hrubé přidané hodnotě (B.2g / B.1g).

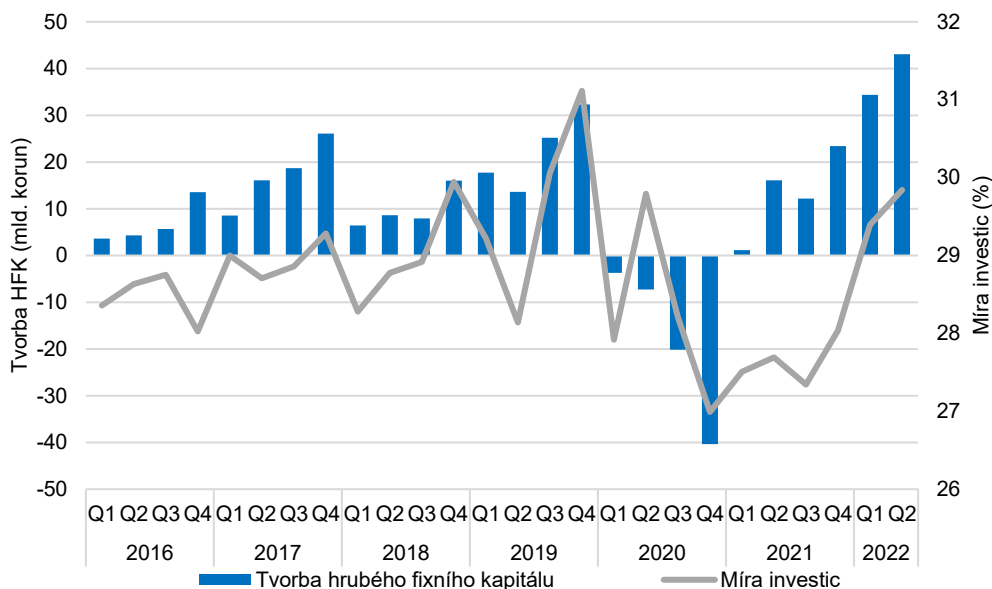
⁴ Míra úspor nefinančních podniků je definována jako podíl hrubých úspor na hrubé přidané hodnotě (B.8g / B.1g).

⁵ Podle deflátoru HDP se ceny hrubého fixního kapitálu zvýšily meziročně o 7,7 % a mezičtvrtletně o 5,1 %.

⁶ Míra investic nefinančních podniků je definována jako podíl hrubé tvorby fixního kapitálu k hrubé přidané hodnotě (P.51g / B.1g).

ANALÝZA

Graf 2: Meziroční nominální přírůstek tvorby hrubého fixního kapitálu (v mld. korun) a míra investic (sezónně očištěno, v %)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

Vládní instituce

Sektor vládních institucí (VI) ve 2. čtvrtletí 2022 hospodařil s drobným přebytkem ve výši 0,5 mld. korun. Meziročně tak došlo ke zlepšení salda o 40,8 mld. korun a šlo o první přebytek od 3. čtvrtletí 2019. Před rokem 2020 byl druhý kvartál roku obdobím, kdy v rámci roku dosahovalo hospodaření VI nejpříznivějších výsledků. Kladné saldo v letošním 2. čtvrtletí v tomto srovnání zaostávalo za stejným obdobím let 2015–2019. Meziročnímu zlepšení hospodaření napomohlo velké zvýšení příjmů, které čerpaly z pokračujícího hospodářského růstu i z navýšení cenové hladiny, které tak podpořilo nárůst daňových příjmů. Podle sezónně očištěných dat se výsledek hospodaření VI zlepšoval i mezičtvrtletně.

Meziroční navýšení příjmů VI ve 2. čtvrtletí dosáhlo 77,9 mld. korun (11,6 %) a příjmy činily 750,6 mld. K růstu přispívaly téměř všechny složky. Největší přírůstek měly přijaté daně z výroby a dovozu (+24,2 mld. korun) a dále čisté sociální příspěvky (+18,9 mld.) a běžné daně z důchodů a jmění (+18,1 mld.). Výrazné bylo i navýšení přijatých důchodů z vlastnictví (+9,7 mld. korun). Hodnota tržní produkce a produkce pro vlastní užití se meziročně zvýšila o 5,4 mld. korun. Přijaté ostatní běžné transfery byly vyšší o 2,6 mld. korun. Stejně jako v předchozím čtvrtletí byly jedinou příjmovou položkou, která meziročně klesla, přijaté kapitálové transfery (-1,0 mld. korun).

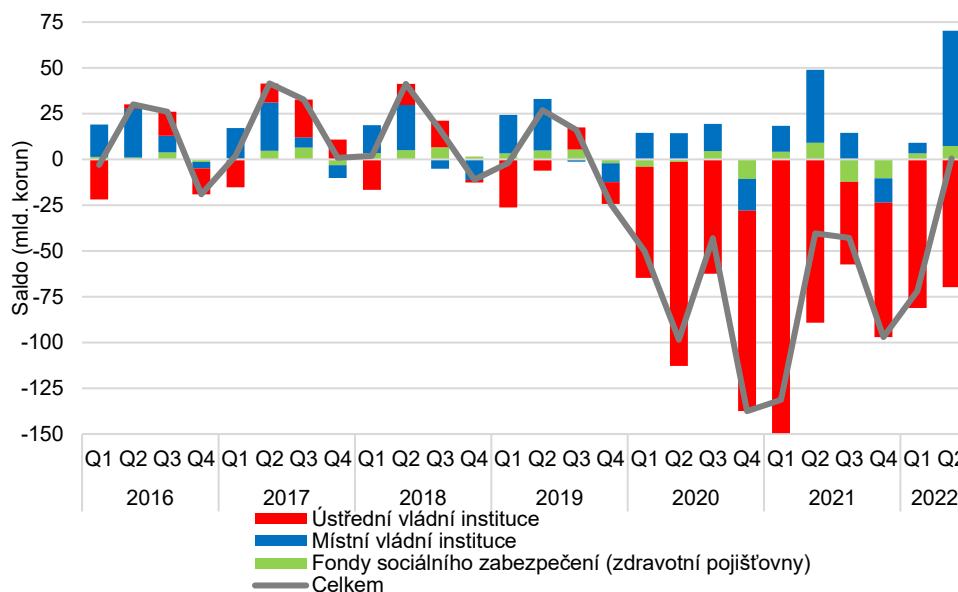
Výdaje VI se meziročně zvýšily o 37,1 mld. korun (5,2 %) a dosáhly 750,1 mld. Dynamika výdajů přitom posílila navzdory vysoké srovnávací základně loňského 2. kvartálu. Většina výdajových složek byla meziročně vyšší, nejvýrazněji sociální dávky a naturální sociální transfery (+25,1 mld. korun). O 14,0 mld. vzrostly výdaje na tvorbu hrubého kapitálu. Z toho samotné investice (hrubý fixní kapitál) stouply meziročně o 6,6 mld. korun. Změna zásob ale dosáhla

ANALÝZA

7,7 mld. korun, což mimo jiné odráží zásobením se zemním plynem. Vyplacené ostatní běžné transfery byly meziročně vyšší o 12,6 mld. korun. Velmi silně se zvýšila mezipotřeba (+9,6 mld. korun), na které se projevoval růst cenové hladiny. Výrazně vyšší byly i placené úroky (+6,2 mld.). Z výdajů byly nižší dotace (-18,0 mld. korun, dotace zůstávají nadále zvýšené oproti úrovni, kterou měly před rokem 2020), dále náhrady zaměstnancům (-7,8 mld., především vliv vysoké srovnávací základny kvůli loňským výplatám mimořádných „covidových“ odměn) a kapitálové transfery (-4,4 mld.).

Navzdory meziročnímu zmírnění o 19,5 mld. korun zůstalo hospodaření ústředních vládních institucí v hlubokém deficitu, který dosáhl 69,8 mld. korun. Ke snížení schodku přispělo posílení příjmů o 50,1 mld. korun (10,7 %). Přitom rostly všechny zdroje příjmů, nejvíce přijaté daně z výroby a dovozu (+14,7 mld. korun), běžné daně z důchodů a jmění (+11,4 mld.) a čisté sociální příspěvky (+9,3 mld.). Výrazný přírůstek měly i důchody z vlastnictví (+8,7 mld. korun). Výdaje ústředních vládních institucí meziročně stouply o 30,6 mld. korun (5,5 %). Ačkoli se výrazně snížily vyplacené dotace (-19,7 mld. korun), vyšší byly placené ostatní běžné transfery⁷ (+20,5 mld.). Výrazně vyšší byly také sociální dávky a naturální sociální transfery (+18,8 mld.). Navýšení zásob z velké části ovlivnilo i nárůst výdajů na tvorbu hrubého kapitálu o 10,2 mld. korun.

Graf 3: Saldo hospodaření vládních institucí (v mld. korun)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

Přebytek hospodaření místních vládních institucí se meziročně zvýšil o 23,1 mld. korun a dosáhl 62,9 mld. Jde o nejvyšší kladné saldo v dostupné časové řadě. Masivně rostly příjmy subsektoru (+37,5 mld. korun, 15,9 %). Nejvíce se zvýšily přijaté ostatní běžné transfery (+18,3 mld. korun), daně z výroby a dovozu (+9,5 mld.) a běžné daně z důchodů a jmění (+6,6 mld.). Nižší byly jen

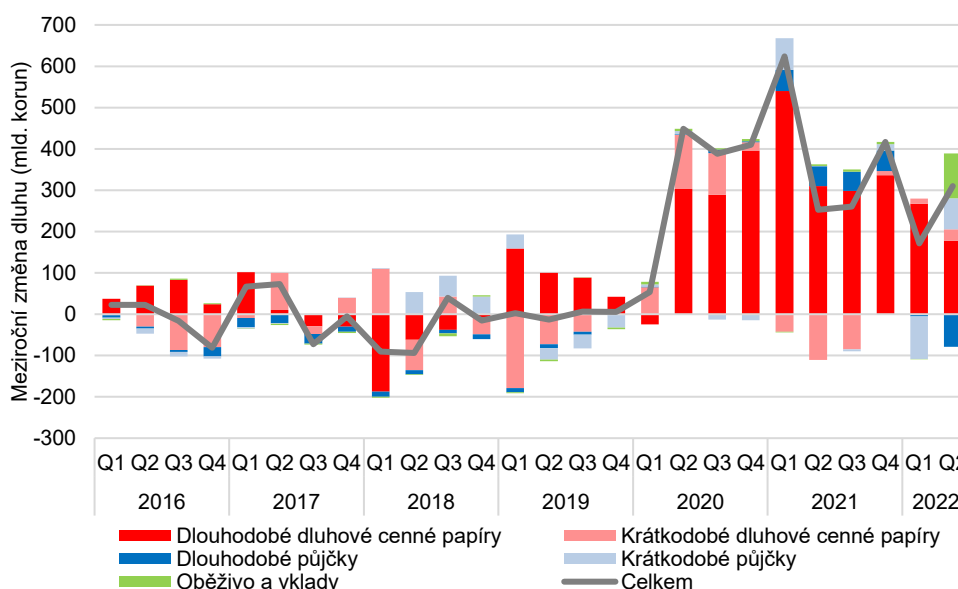
⁷ Šlo zřejmě o vliv odložených plateb v rámci rozpočtového provizoria, které platilo v 1. čtvrtletí. Prostředky směřovaly k místním vládním institucím.

ANALÝZA

přijaté kapitálové transfery (-1,6 mld. korun). Výdaje místních vládních institucí se meziročně zvýšily o 14,4 mld. korun (7,3 %). Nejvíce vlivem rostoucí cenové hladiny vzrostla mezipotřeba (+8,1 mld. korun), vyšší byly i placené ostatní běžné transfery (+6,9 mld.) a tvorba hrubého kapitálu (+3,7 mld.). Naopak nižší byly náhrady zaměstnancům (-4,3 mld.).

Fondy sociálního zabezpečení (zdravotní pojišťovny) ve 2. čtvrtletí také hospodařily s přebytkem. Ten se ale meziročně zmínil o 1,8 mld. korun na 7,3 mld. Výdaje vzrostly o 11,4 mld. korun (12,3 %). Hodnota naturálních sociálních transferů se zvýšila o 6,1 mld. korun a ostatních běžných transferů o 4,4 mld. Příjmy zdravotních pojišťoven se meziročně zvýšily o 9,7 mld. korun (9,4 %), především pod vlivem rostoucích přijatých čistých sociálních příspěvků (+9,4 mld.).

Graf 4: Dluh sektoru vládních institucí a jeho struktura (meziroční změna v mld. korun)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

Dluh sektoru vládních institucí se ve 2. čtvrtletí 2022 meziročně zvýšil o 310,2 mld. korun a dosáhl 2 827,7 mld.⁸. Zvýšila se i míra zadlužení vládních institucí (+1,4 p. b.) a dosáhla 44,0 % HDP. Vývoj HDP působil ve směru poklesu zadlužení -3,4 p. b., zatímco nominální dluh přispěl k navýšení zadlužení 4,8 p. b. Dluh se meziročně zvyšoval především prostřednictvím nárůstu objemu dluhových cenných papírů o 205,3 mld. korun. Z toho objem dlouhodobých dluhopisů vzrostl o 177,1 mld. korun a krátkodobých o 28,1 mld. Netypicky vysoký byl i nárůst objemu oběživa a vkladů v dluhovém portfoliu (+108,5 mld. korun). Vládní sektor si zřejmě vypůjčoval více než byla jeho potřeba financování a následně prostředky převáděl do formy vkladů. Krátkodobé půjčky se zvýšily meziročně o 75,5 mld. korun a dlouhodobé klesly o 79,1 mld.

⁸ Dluh v sektorových účtech se liší (číselně i metodicky) od Maastrichtského dluhu pro potřeby EDP statistiky. Liší se zejména zahrnuté závazky i způsob jejich ohodnocení. Celkové závazky v sektorových účtech zahrnují navíc měnové zlato a zvláštní práva čerpání, účasti a podíly v investičních fondech, pojistné a penzijní programy, finanční deriváty a zaměstnanecké opce a ostatní závazky. Všechny závazky jsou oceněny tržní hodnotou a bez vlivu souvisejících derivátových obchodů. Zdroj: Rybáček, V., Musil, P. (2020). Vztah mezi saldem hospodaření a dluhem vládních institucí. *Politická ekonomie*, 68(4), 462–482, <https://doi.org/10.18267/j.polek.1290>.

ANALÝZA

Domácnosti

Hrubý disponibilní důchod (HDD) domácností se ve 2. čtvrtletí 2022 meziročně zvýšil o 73,3 mld. korun (8,9 %) a dosáhl 900,1 mld. Velmi silná nominální dynamika HDD se udržovala. Přitom ale podpurný vliv nízké srovnávací základny patrný v předchozím kvartálu vymizel. Vysoký růst cenové hladiny ale vedl k tomu, že se HDD reálně meziročně propadl o 6,4 %⁹. To představovalo největší zaznamenané snížení. Podle sezónně očištěných údajů se HDD dál mezičtvrtletně zvyšoval a vzrostl o 24,5 mld. korun (2,8 %), ale reálně došlo k propadu o 2,3 %.

Mzdy a platy, které domácnosti ve 2. čtvrtletí obdržely, se meziročně zvýšily o 43,6 mld. korun (8,2 %) na 572,2 mld. Nominální dynamika mezd a platů tak oslabila, což v kombinaci s prudkým růstem cenové hladiny znamenalo reálný propad o 6,9 %. Sociální příspěvky zaměstnavatelů rostly jen velmi mírně (+2,2 mld. korun, 1,3 %). Hrubý smíšený důchod¹⁰ podnikatelů zařazených do sektoru domácností byl ve 2. čtvrtletí 2022 meziročně vyšší o 44,5 mld. korun a dosáhl 172,2 mld. Silnému přírůstku napomohla nižší srovnávací základna i nárůst cenové hladiny. Mezičtvrtletně byl hrubý smíšený důchod vyšší o 11,1 mld. korun (sezónně očištěno). Hrubý provozní přebytek¹¹ naopak meziročně stagnoval (+0,5 mld. korun) a dosáhl 79,9 mld. Jeho dynamika tak zůstává utlumená. Mezičtvrtletně (sezónně očištěný) hrubý provozní přebytek mírně klesl.

Saldo důchodů z vlastnictví se meziročně zlepšilo o 1,7 mld. korun na 42,3 mld. Úroveň kladného salda je vyšší také ve srovnání se stejným obdobím všech let v dostupné časové řadě. Výrazně k tomu přispěl hlavně růst objemu přijatých úroků o 10,0 mld. korun. Vyšší byly i obdržené rozdělované důchody společností (+4,4 mld. korun). Naopak se o 8,4 mld. propadly reinvestované zisky z přímých zahraničních investic. Celkové přijaté důchody z vlastnictví tak meziročně vzrostly o 6,7 mld. korun. Naopak důchody z vlastnictví, které domácnosti musely platit, byly meziročně vyšší o 5,0 mld. korun, především pod vlivem rostoucích úroků (+4,9 mld.).

Saldo sociálních důchodů dosáhlo 119,6 mld. korun. To představovalo meziroční pokles o 2,2 mld. korun. Výše kladného salda ale byla nadále vysoko nad úroveň stejného období předcovidových let¹². Sociální dávky, které domácnosti obdržely, se meziročně zvýšily o 10,1 mld. korun na 243,5 mld. Domácnosti zároveň odvedly 123,9 mld. korun ve formě sociálních příspěvků (+12,3 mld.). Saldo ostatních transferů se zvýšilo o 6,3 mld. korun na 7,2 mld. Domácnosti ve 2. čtvrtletí odvedly 93,2 mld. korun jako běžné daně z důchodů a jmění, což bylo meziročně o 21,0 mld. více. Přispěl k tomu růst zaměstnanosti i nominální navýšení mezd. Vyšší byly i výnosy z rostoucích úroků. To znamenalo návrat objemu placených běžných daní k úrovni těsně před zrušením superhrubé mzdy.

Spotřeba domácností dál masivně nominálně rostla a ve 2. čtvrtletí dosáhla 793,7 mld. korun. Nominální meziroční přírůstek ve výši 111,1 mld. korun (16,3 %) byl ale zcela pokryt nárůstem cenové hladiny, takže reálně spotřeba stagnovala. Vliv srovnávací základny růst spotřeby spíše

⁹ Pro očištění o vliv cen byl použit deflátor výdajů na konečnou spotřebu domácností. Ve 2. čtvrtletí 2022 činil meziroční cenový nárůst 16,3 % a mezičtvrtletní 5,2 %.

¹⁰ Zachycuje příjmy z podnikání drobných podnikatelů zařazených do sektoru domácností.

¹¹ Zachycuje hodnotu produkce domácností pro vlastní spotřebu a rovněž imputované nájemné a poskytování služeb bydlení.

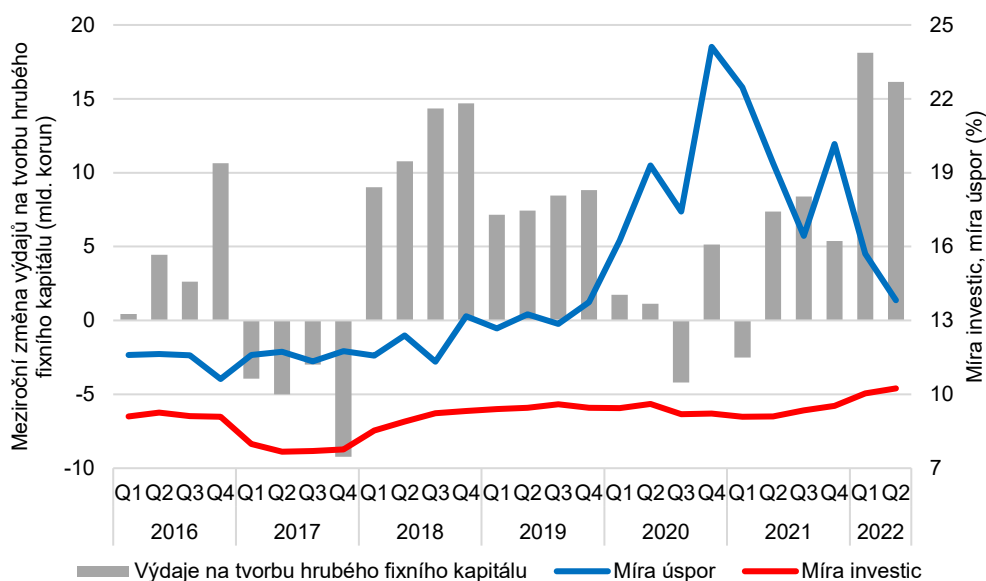
¹² V roce 2019 to bylo 91,2 mld. korun, rok předtím 84,6 mld.

ANALÝZA

brzdil. Do 2. čtvrtletí zasahovala ještě omezení maloobchodu¹³, na druhé straně ale bylo úplné otevření prodejen spojeno s masivním nárůstem tržeb, do kterých se promítala odložená spotřeba domácností. Podle sezónně očištěných údajů spotřeba domácností mezičtvrtletně narostla o 38,1 mld. korun (5,0 %). Reálně ale klesla o 0,1 %. Hodnota statků a služeb, které domácnosti spotřebovaly jako naturální sociální transfery, se ve 2. čtvrtletí meziročně zvýšila o 7,7 mld. korun na 205,1 mld.

Výsledná úroveň hrubých úspor domácností¹⁴ ve 2. čtvrtletí dosáhla 113,2 mld. korun. To je meziročně o 38,6 mld. korun méně. Ukazatel stále převyšoval úroveň stejného období předpandemických let¹⁵, ale podle sezónně očištěných dat klesly hrubé úspory mezičtvrtletně o 13,6 mld. korun a přiblížily se hodnotě, kterou měly na konci roku 2019. Míra úspor¹⁶ se mezičtvrtletně snížila o 1,9 p. b. na 13,8 % (sezónně očištěno). Meziročně byla míra úspor nižší o 5,7 p. b. (sezónně neočištěno).

Graf 5: Meziroční změna výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu (mld. korun) a míra úspor a míra investic sektoru domácností (v %, sezónně očištěno)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

Kapitálové transfery, které domácnosti ve 2. čtvrtletí obdržely, byly meziročně nižší o 5,1 mld. korun a dosáhly 8,3 mld. Do tohoto poklesu se promítala zejména absence kompenzačních bonusů, které byly loni podnikatelům zařazeným do sektoru domácností propláceny. Propad se tak týkal hlavně ostatních kapitálových transferů (-5,8 mld. korun), které dosáhly 1,7 mld. Investiční dotace se meziročně zvýšily o 0,7 mld. korun na 6,6 mld. To je mírně více než je obvyklá

¹³ Maloobchod byl omezen až do 10. května 2021.

¹⁴ Rozdíl mezi hrubým disponibilním důchodem upraveným o čistý podíl domácností na rezervách penzijních fondů a výdaji na konečnou spotřebu (B.6g + D.8 - P.3).

¹⁵ Ve 2. čtvrtletí 2019 hrubé úspory dosáhly 94,1 mld. korun, v roce 2018 to bylo 81,2 mld.

¹⁶ Míra úspor domácností je definována jako podíl hrubých úspor a hrubého disponibilního důchodu se zahrnutím úpravy o čistý podíl domácností na rezervách penzijních fondů (B.8g / (B.6g + D.8)). Hrubé úspory představují část hrubého disponibilního důchodu, která nebyla spotřebována ve formě výdajů na konečnou spotřebu.

ANALÝZA

úroveň v 1. čtvrtletí. Investiční aktivita domácností dál značně posilovala. Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu domácností se meziročně zvýšily o 16,2 mld. korun na 90,9 mld. Mezičtvrtletně se investice domácností zvýšily o 4,4 mld. korun (sezónně očištěno). Výsledná míra investic¹⁷ (sezónně očištěná) mezičtvrtletně vzrostla o 0,2 p. b. na 10,2 % (takto vysoká byla míra investic naposledy v 1. čtvrtletí 2011). Meziročně se (neочиštěná) míra investic zvýšila o 1,0 p. b.

Finanční vztahy s nerezidenty

Hodnota vývozu zboží a služeb ve 2. čtvrtletí meziročně vzrostla o 141,0 mld. korun na 1 293,7 mld. Ve stejném období ale dovoz rostl o 217,3 mld. korun a dosáhl 1 297,2 mld. Na obou stranách zahraničního obchodu byl růst ovlivněn zvýšenou cenovou hladinou. Zejména dovoz ale měl impuls v podobě prudkého růstu cen surovin – ropy, zemního plynu, apod. To znamenalo propad bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami do deficitu 3,6 mld. korun, což byl nejhorší výsledek v rámci 2. kvartálu od roku 2003. Bilance se zhoršila o 76,4 mld. korun.

Ve formě důchodů z vlastnictví si nerezidenti¹⁸ připsali 142,1 mld. korun, což bylo meziročně o 7,5 mld. více. Nárůst podpořily hlavně rozdělované důchody společností (+12,3 mld. korun) a úroky (+9,2 mld.). Navzdory růstu ale objem rozdělovaných důchodů společností značně zaostával za úrovní, kterou míval ve stejném období před rokem 2020¹⁹. Naopak meziročně klesly reinvestované zisky z přímých zahraničních investic (-14,0 mld. korun). Důchody z vlastnictví, které náležely domácím investorům v zahraničí, byly meziročně vyšší o 7,5 mld. korun a dostaly se na 52,2 mld. Rostly zejména přijaté úroky (+5,6 mld. korun). Menší přírůstek měly rozdělované důchody společností (+3,0 mld.), které byly podobně jako na straně nerezidentů nižší než ve stejném období let 2019 a 2018. Reinvestované zisky klesly o 1,2 mld. korun. Čistý odliv důchodů z vlastnictví do zahraničí ve 2. čtvrtletí 2022 dosáhl 89,9 mld. korun, což bylo stejně jako loni.

Domácí ekonomice ve 2. čtvrtletí náleželo 17,9 mld. korun jako náhrady zaměstnancům. Meziročně tedy náhrady stagnovaly. Naopak do zahraničí bylo vyplaceno ve formě náhrad 17,0 mld. korun, tedy o 1,3 mld. více. Výsledné saldo se snížilo o 1,3 mld. korun na 0,9 mld. Daně z výroby a dovozu zaplacené do zahraničí meziročně vzrostly o 0,2 mld. korun na 2,7 mld. Dotace ze zahraničí klesly o 0,9 mld. korun na 4,3 mld. Deficit salda prvotních důchodů se meziročně mírně prohloubil o 0,7 mld. korun na 87,4 mld.

Deficit salda druhotných důchodů se ve 2. čtvrtletí meziročně prohloubil o 5,2 mld. korun na 18,5 mld. Výsledné saldo běžných transakcí domácí ekonomiky se zahraničím se meziročně zhoršilo o 82,2 mld. korun a skončilo v deficitu 109,5 mld. To je nejhlubší zaznamenaný deficit. Podobně jako v předchozích čtvrtletích byl důvodem prudkého zhoršení nepříznivý vývoj bilance zahraničního obchodu.

Domácí ekonomika si připsala 21,3 mld. korun ve formě kapitálových transferů. Meziročně se kapitálové transfery snížily o 1,8 mld. korun. Investiční dotace z toho tvořily 19,3 mld. korun

¹⁷ Míra investic domácností je definována jako podíl hrubé tvorby fixního kapitálu k hrubému disponibilnímu důchodu se zahrnutím úpravy o čistý podíl domácností na rezervách penzijních fondů (P.51g / (B.6g + D.8)).

¹⁸ Nerezidenti představují různorodé seskupení jednotek, jejichž společným znakem je, že nesídlí na ekonomickém území státu, ale mají s daným národním hospodářstvím ekonomické vztahy.

¹⁹ Ve 2. čtvrtletí 2019 to bylo 109,9 mld. korun, o rok dříve 117,0 mld. Přes 100 mld. se rozdělované důchody dostaly v rámci 2. čtvrtletí i v letech 2015–2017.

ANALÝZA

a klesly o 2,5 mld. Zatímco v 1. čtvrtletí byly kapitálové transfery vyplacené do zahraničí netypicky vysoké, ve 2. kvartálu dosáhly 0,8 mld. korun a meziročně klesly o 2,3 mld. Celkové kladné saldo kapitálových transferů mezi domácí ekonomikou a zahraničím se meziročně mírně zlepšilo o 0,5 mld. korun na 20,5 mld. Domácí ekonomika ve 2. čtvrtletí setrvala v čisté záporné pozici vůči zahraničí a čisté výpůjčky činily 90,0 mld. korun (meziročně o 86,6 mld. horší výsledek).

Tabulka 1: Vybrané hlavní ukazatele vývoje ekonomiky

Ukazatel	Vyjádření	2021			2022	
		2q	3q	4q	1q	2q
Nefinanční podniky						
Hrubá přidaná hodnota ¹	y/y, v %	12,4	4,4	4,2	3,9	3,6
	q/q, v % ²	2,7	-0,3	2,0	-0,6	2,1
Míra zisku ²	v %	46,9	45,6	44,4	44,7	44,7
Tvorba hrubého fixního kapitálu	y/y, v mld.	16,1	12,2	23,4	34,4	43,1
Míra investic ²	v %	27,7	27,3	28,0	29,4	29,8
Vládní instituce						
Výdaje vládních institucí	y/y, v %	5,7	6,9	-2,0	0,8	5,2
Příjmy vládních institucí	y/y, v %	16,7	7,4	3,9	11,6	11,6
Saldo hospodaření	v mld. Kč	-40,4	-42,9	-97,0	-71,9	0,5
Dluh vládních institucí	v mld. Kč	2 517,5	2 433,8	2 566,8	2 684,1	2 827,7
Domácnosti						
Hrubý disponibilní důchod ³	y/y, v %	8,2	4,6	2,9	-2,4	-6,4
	q/q, v % ²	3,9	-0,6	1,9	-5,1	-2,3
Výdaje na konečnou spotřebu ³	y/y, v %	9,4	4,8	8,6	8,7	0,0
	q/q, v % ²	7,9	3,1	-2,4	-0,3	-0,1
Míra úspor ²	v %	19,4	16,4	20,2	15,7	13,8
Tvorba hrubého fixního kapitálu	y/y, v mld.	7,4	8,4	5,4	18,1	16,2
Míra investic ²	v %	9,1	9,4	9,5	10,0	10,2
Nerezidenti						
Saldo zahraničního obchodu	v mld. Kč	72,8	-2,4	-3,5	33,2	-3,6
Čistá pozice vůči zahraničí	v mld. Kč	-3,4	-61,7	-44,4	-48,0	-90,0

Ne-li uvedeno jinak, jsou všechny údaje v nominálním vyjádření a bez sezónního očištění

¹ očištěno o cenové vlivy deflátořem HPH ² sezónně očištěné údaje

³ očištěno o cenové vlivy deflátořem spotřeby domácností

Autor/Kontakt/Zpracovala

Karolína Zábojníková

Odbor Kancelář předsedy

Tel.: 542 528 112

E-mail: karolina.zabojnikova@czso.cz